

Förhandla brett - eller med SD

Dagens Samhälle den 11 oktober 2016

Ända sedan Sverigedemokraterna valdes in i riksdagen 2010 har det politiska etablissemanget febrilt försökt få partiet att försvinna. I andra länder hade populistiska högerpartier bara fortsatt att växa efter att de fått gehör för sina idéer. Lösningen blev därför att göra tvärtom och ignorera Sverigedemokraterna helt och hållet.

Resultatet är välkänt: Sverigedemokraterna blev tredje största parti i valet 2014. I kaoset föll den rödgröna minoritetsregeringens budget och decemberöverenskommelsen tog vid. Den höll inte längre än nio månader, men eftersom Alliansen fortfarande inte lägger gemensamma budgetar är resultatet detsamma. Men det går inte att regera Sverige effektivt med blockpolitikens nuvarande konstellationer. Regeringen får inte igenom sin politik eftersom Sverigedemokraterna är vågmästare, oavsett vad man tycker om detta.

Även om det vore önskvärt går det därför inte att säkerställa att Sverigedemokraterna blir utan inflytande. Att låtsas som något annat är skenheligt och göder bara politikerförakt; beslutsfattarna säger en sak men gör en annan.

Socialdemokraterna försöker till exempel nu få Sverigedemokraterna att rösta för regeringens förslag om offentlig upphandling; eftersom regeringen driver en politik som Alliansen inte stödjer väljer den aktivt att göra sig beroende av Sverigedemokraternas röster.

Ingenting tyder på att situationen kommer att underlättas efter nästa val. Om inte ett mirakel sker kommer Sverigedemokraterna att få fler mandat – vilket kommer göra det ännu svårare att styra ett Sverige där skenheligheten fortsätter att råda.

Sverigedemokraterna har mycket kvar att bevisa innan det kan erkännas som ett seriöst parti. Det senaste tecknet på detta är en läckt video i vilken dess ekonomiske talesman Oscar Sjöstedt skrattar åt beteendet bland tyska nynazister och deras attityd till judar.

Detta är endast en av många anledningar till varför Sverigedemokraterna inte bör släppas in i en regering. Men det betyder inte att man kan ignorera dem, lika litet som Vänsterpartiet. Kommunister kunde ignoreras under kalla kriget. Landet måste regeras även under perioder då folket röstat fram partier som många inte tycker om.

Att förhandla med Sverigedemokraterna för att få stöd för Alliansens – eller Socialdemokraternas – politik är ett alternativ som sannolikt skulle fungera väl. Detta skulle kunna kopplas till krav på att partiet gör upp med sitt förflutna, exempelvis genom en vitbok. Men ett sådant förfarande har redan uteslutits av de flesta partier, inklusive Moderaterna. Den dörren verkar alltså stängd.

Om dörren inte öppnas finns endast en lösning på problemet: luckra upp blockpolitiken. En bred mittenregering – enligt till exempel Jan Björklunds förslag – skulle kunna föra en politik i linje med vad en majoritet av folket vill ha och få stöd för det i riksdagen.

Visst vore detta ett bittert piller att svälja för Alliansen. Men det är bara att välja: förhandla över blockgränsen eller förhandla med Sverigedemokraterna. För så här kan vi inte ha det längre.

Gabriel Heller Sahlgren